

## Mario Kevo

Hrvatski institut za povijest, Zagreb

Izvorni znanstveni rad / Original scientific paper  
8. 11. 2006.

# Tri manje poznate medalje srebrnog pira na razmeđi 19. i 20. stoljeća\*

Ključne riječi: *medalja, Austro-Ugarska Monarhija, Hrvatska, Austrija, Italija, Erdödy, Kulmer, Papadopoli-Aldobrandini, Hellenbach*

Key Words: *medal, Austro-Hungarian Monarchy, Croatia, Austria, Italy, Erdödy, Kulmer, Papadopoli-Aldobrandini, Hellenbach*

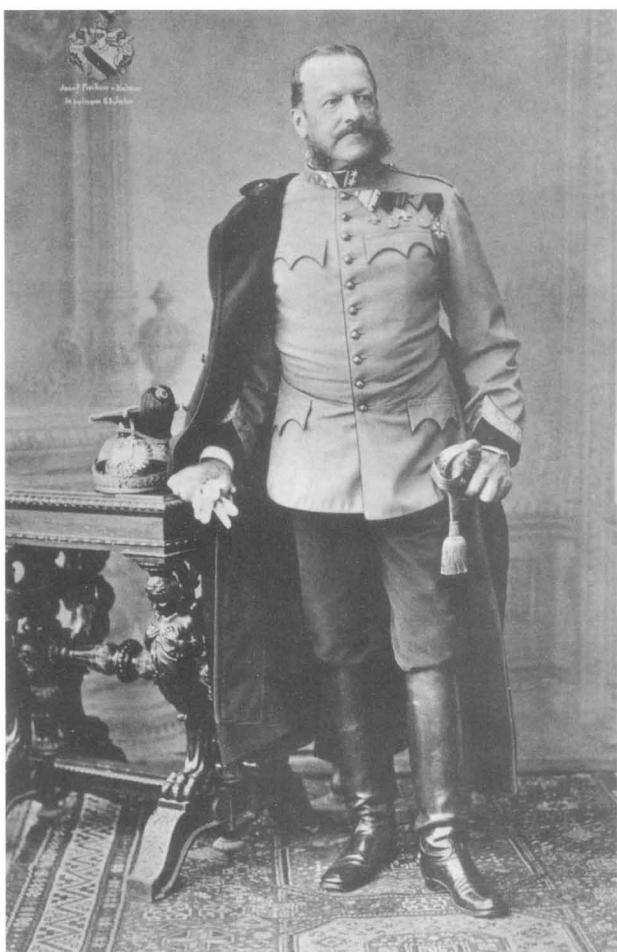
Autor govori o tri manje poznate medalje posvećene srebrnom piru, odnosno o prigodnim medaljama kojima je obilježena 25-godišnjica položenih bračnih zavjeta. Riječ je o medaljama povodom srebrnogира Josipa i Eme Kulmer (Graz, 1898.), Nikole i Helene Aldobrandini Papadopoli Hellenbach (Venecija, 1905.) te o prigodnoj medalji otkovanoj povodom srebrnogира Rudolfa I i Lujze Erdödy (Novi Marof-Graz, 1906.).

U tekstu su obradene tri manje poznate medalje otkovane potkraj 19. i početkom 20. stoljeća. Riječ je o prigodnim medaljama kojim je obilježena 25. obljetnica sklapanja bračne zajednice između članova nekoliko veoma poznatih hrvatskih obitelji. Prije svega to se odnosi na obitelj Kulmer, ali niti obitelji Erdödy i Hellenbach nisu bili manje važne u sklopu onodobne hrvatske kulture i društva. S obzirom na različitu dostupnost, odnosno istraženost podataka o spomenutim obiteljima u radu neću pratiti kronološki slijed otkivanja spomenutih medalja, već ću krenuti prema dostupnosti podataka o obiteljima. Dakle, rad ću započeti medaljom srebrnogaира Rudolfa I i Lujze Erdödy, odnosno obitelji o čijoj prošlosti postoji najviše povijesnih zapisa i koja je ostavila iznimno duboki trag u hrvatskoj prošlosti i kulturi, a potom će biti govora o medaljama Aldobrandini Papadopoli Hellenbach i Kulmer.

Velikaška obitelj Erdödy, koja je posjedovala velika dobra u Ugarskoj i Hrvatskoj, je iznimno značajna za hrvatsku prošlost i kulturu. Prema podacima iz *Hrvatskog biografskog leksikona*, riječ je o grani ugarskog roda Bakacs (Bakol-

cz, hrv. Bakač) čiji su preci bili kmetovi plemića Drágfhyja de Beltek na posjedu Erdöd (područje današnjeg naselja Ardu u sjeverozapadnoj Rumunjskoj), a prema kojem je grana Bakacs, koja je 1459. godine stekla plemstvo, nosila pridjevak "de Erdöd" (*Erdewd*) te se iz njega razvilo obiteljsko ime obitelji Erdödy.<sup>1</sup> Obitelj je utemeljio Petar I (1463–1547.) kojemu je 1511. podijeljen barunat s pridjevkom po posjedu Monyorókerék (*liber baro de Ebraw, de Monyorókerék*) smještenom u onodobnoj ugarskoj županiji Vas, što je područje današnjeg naselja Eberava (njem. Eberau) u Gradišću, te su taj pridjevak nosili svi članovi obitelji Erdödy.<sup>2</sup> Hrvatsku granu obitelji sa sjedištem u Jastrebarskom utemeljili su Petar III (1560–1613.) i njegova supruga Suzana (rođ. Stubenberg), a ova obiteljska grana je izumrla potkraj 17. stoljeća.<sup>3</sup>

Novomarofski veleposjednik Rudolf I. Erdödy<sup>4</sup> (1846–1932.) bijaše izdanak ugarske grane obitelji, odnosno riječ je o mlađem odvojku glavne grane obitelji koju su potkraj 16. stoljeća utemeljili hrvatsko-slavonsko-dalmatinski ban Toma II (1558–1624.) i supruga mu Ana Marija,



Barun Josip Kulmer (1839–1915.), fotografija (Kulmer, 1901) / Freiherr Josef Kulmer (1839–1915.), Fotografie (Kulmer, 1901)

rod. Ungnad.<sup>5</sup> Iako iz ugarske grane obitelji, ova obiteljska grana je gotovo cijeli životni vijek provela u Kraljevini Hrvatskoj, gdje su bili smješteni i najvažniji obiteljski posjedi. Naime, Karlo VI (\*Wien, 14. II. 1816.) i Julijana (Juliane) rod. Kolowrat-Krakowsky (26. IX. 1823–28. III. 1907.), koji su 22. travnja 1845. sklopili brak u Beču, su u Kraljevini Hrvatskoj posjedovali veleposjed Jaska-Novimaroff, a to su vlastelinsko dobro nakon Karlove smrti (Bratislava, 27. I. 1864.) razdijelili sinovi, odnosno braća Rudolf I., koji je naslijedio veleposjed Novi Marof, i Stjepan IV<sup>6</sup>, koji je naslijedio dobro Jaska (Jastrebarsko). Braća su imala sestre Valeriju (1850–1933.), udanu za princa Artura Odescalchija, i Juliju (1847–1901.), udanu za grofa Ivana IX Draškovića, te najmlađeg brata Franju V (1853–1861. ili 1862.) koji je umro u dječjoj dobi, odnosno kasnije se više ne spominje, a nije bio dionik razdiobe obiteljskih dobara.<sup>7</sup>

Medalja srebrnog pira Rudolfa I i Lujze Erdödy nastala je u drugoj polovini 1906. godine, a povodom srebrnoga pira, odnosno 25. obljetnice sklapanja bračne zajednice između Lujze (Luisa) rod. Drasche von Wartinberg i Rudolfa I., koji su u bračnu luku uplovili 1. listopada 1881. godine u dvorcu Trakošćan.<sup>8</sup> Riječ je o srebru (i posrebrenoj bronci kod ovog primjerka), tj. veoma jednostavnoj dvostranoj medalji čiji se jedan primjerak čuva u zbirci Umjetničkopoljiesnog muzeja u Beču (Kunsthistorisches Museum, Wien), a sama medalja je očuvana u iznimno dobrom stanju. Na aversu medalje se, unutar kružnice oblikovane od dvije lovoroze grančice, povezane ukrasnom vrpcem tako da tvoře lovorož vjenac, nalaze velikim slovima otkovane titule i imena Rudolfa i Lujze Erdödy na njemačkom jeziku. Na aversu signiran je poznati bečki obrtnik Heinrich Jauner, dok se na reversu medalje, također u identično oblikovanom lovoroževijencu, nalazi natpis otkovan velikim slovima na njemačkom jeziku "za uspomenu na naš srebrni pir 1881–1906".<sup>9</sup> Medalja je veoma slabo poznata, odnosno prema dosadašnjim spoznajama o medalji u svojim dnevnicičkim zapisima govori jedino Rudolfov brat, tj. grof Stjepan IV Erdödy. Naime, prema zapisu Irislava Dolenca, odnosno prijepisu pasusa iz tzv. Lovačkog dnevnika grofa Stjepana IV vrijedan jubilej proslavljen je u Novome Marofu 1. listopada 1906. godine, a i spomenuti pasus dnevnika nosi oznaku Silberne Hochzeit Jubileum Novimarofof.<sup>10</sup> Prema reproduciranim izvatom iz dnevnika vidljivo je da je grof Stjepan IV rukom načinio crtež spomenute dvostrane medalje koja u potpunosti odgovara slikovnom prikazu izvornika koji je priložen ovome radu.<sup>11</sup>

Druga medalja je otkovana povodom obilježavanja srebrnog pira grofa Nikole i grofice Helene Papadopoli Aldobrandini. Prije same medalje treba reći nekoliko osnovnih podataka o osobama kojima je posvećena ova prigodna medalja. Helena se rodila 27. lipnja 1852. (Venezia, †22. IV. 1939.) na posjedu Sveta Helena, nedaleko Sesveta, od oca političara, filozofskog pisca i publicista baruna Lazara Hellenbacha de Pacsolay (Pacsolay, Obsolovce kraj Nitre, \*3. IX. 1827 – Nice, †24. X. 1887.) te majke Klotilde rod. Jelačić od Bužima (\*18. II. 1831 – †?), a udala se 28. srpnja 1880. u Mariji Bistrici.<sup>12</sup> Udaljom za talijanskog grofa i senatora Talijanskoga Kraljevstva Helena odlazi živjeti u Veneciju, odnosno u Italiju, a ubrzo potom postaje dvorska dama talijanske kraljice.<sup>13</sup> Nicoló Aldobrandini Papadopoli bio je iznimno poznat talijanski numizmatičar te predsjednik Talijanskog numizmatičkog društva od 11. travnja 1892. godine.<sup>14</sup> Između ostalog bio je i veoma aktivna član kraljevskog Instituta znanosti, književnosti i umjetnosti te član heraldičkog povjerenstva u Veneciji.<sup>15</sup>

Što se tiče same medalje riječ je o brončanoj medalji promjera 44 mm i težine od 41,82 grama, koju je izradio poznati talijanski medaljar Egidio Boninsegna zajedno s graverom Angelom Cappucciom.<sup>16</sup> Riječ je o jednostavnoj dvostranoj medalji na aversu koje su prikazana usporedna poprsja Nikole i Helene Papadopoli Aldobrandini. Grof Nikola prikazan je u odijelu, a lice mu ukrašavaju bujna brada i brkovi, dok je Helena prikazana u haljini visokoga ovratnika s kosom svezanom povrh glave. Ponad usporednih poprsja nalazi se natpis "Nicolo' ed Elena Aldobrandini Papadopoli". Na reversu medalje je prikazano hrastovo rodoslovno stablo s tri para grbova između kojih se provlači vrpca s natpisom "XXVIII LUGLIO MDCCCLXXX – MCMV".<sup>17</sup>

Treća i posljednja medalja o kojoj će biti govora u radu otkovana je 1898. godine povodom obilježavanja srebrnog pira baruna Josipa i barunice Eme Kulmer. Riječ je o obitelji čiju je hrvatsku granu u 16. stoljeću utemeljio Bernhard († oko 1604.). Punim imenom barun Josip (Josef Viktor Friedrich August) Kulmer od Rosenpichla i Hohensteina rodio se 1. kolovoza 1839. u Leutschi, a 16. lipnja 1873. se vjenčao s Emom Franck Jambortzky, posvojenom kćeri Marije von Franck i viteza Karla Francka. Iz sklopljenog braka Kulmerovi su imali 3 sina i kćer, a Josip je umro 27. studenoga 1915. godine u garnizonskoj bolnici u Grazu.<sup>18</sup> Vrijedi dodati i da postoji djelo Josefa Engelharta u kojemu se spominju barun i baronica Kulmer, ali iz samog djela nije u potpunosti razvidno o kojim članovima obitelji Kulmer je riječ.<sup>19</sup>

Avers medalje je izradio C(hristoph) Lacher dok je revers izradio već spomenuti bečki majstor Heinrich Jauner. Kao i u prethodnim medaljama i ovdje je riječ o jednostavnoj dvostranoj medalji, ali je ova medalja, u odnosu na spomenute, veoma teška (89,40 g) i izrađena je u srebru. Na aversu su prikazane usporedne glave baruna Josipa s car-skom bradom, te barunice Eme Kulmer čija je kosa povezana povrh glave. Potpuno ih okružuje natpis "Josef u(nd) Emma Freiherr u(nd) Freifrau v(on) Kulmer zum Rosen-pichl u(nd) Hohenstein", a natpis je razdvojen šesterokrakom zvijezdom. Revers medalje je nešto ukrašeniji, odnosno sadrži nešto više detalja. Ponad lovorova vijenca u šest redaka se nalazi natpis "Zur Erinnerung an die Silberne Hochzeit Graz 16 Jun 18–98", a na dnu se nalazi grb barunske obitelji Kulmer.<sup>20</sup>



Grofica Lujza Erdödy (1853–1924.), litografija, 1892. / Gräfin Luisa Erdödy (1853–1924.), Lithographie, 1892. (*Allgemeine Frauenzeitung*, Wien–Berlin–Leipzig–München, br. 2, 1892.)

Grof Rudolf Erdödy (1846–1932.), crtež, oko 1920. (vlasnik grof László Erdödy, München) / Graf Rudolf Erdödy (1846–1932.), Zeichnung, um 1920. (Im Besitz des Grafen László Erdödy, München)



## Prilog br. 1

Izvadak iz Lovačkog dnevnika grofa Stjepana Erdödyja<sup>21</sup>

"1. october 1906. Novimarof"

Na 29. oktobra odvezao sam se u Zagreb, a 30. navečer stigao sam vlakom u Novimarof. Danas je 25 godina od kako se je brat Rudolf oženio šogoricom Luisom u Trakošćanu. Danas, 25 godina kasnije, bio je taj jubilarni dan svečano proslavljen, pričem su se svi prijatelji, čestitari, namještencici, posluga itd. pojavili nakon mise izvršili svoje čestitke. Slavljenici su za sjećanje na taj dan dali izraditi srebrne medalje veličine i natpisa na obje strane kako ih ovaj crtež prikazuje. Članovi obitelji i prijatelji sabrali su se kao što slijedi. Rudolf i Luisa jubilarci, sin Rudi koji danas broji 23 godine, sestra Valerija Odescalchi, šogor Ivan Drašković senior, barunica Roži Lapel. Barun Rudi Drasche, kućni prijatelj Dr. Bartulo Scala iz Beča i ja. Nadalje grof i grofica Schmisiny itd. Osim mise nije bila poduzeta nikakova svečana proslava. Amen."

## Bilješke

\* Pri realizaciji ovoga rada uvelike se me zadužili grof László Erdödy (München), dr. Christa Höller (Graz), dr. Ivan Mirnik (Arheološki muzej, Zagreb), dr. Heinz Winter (Wien) te koristim ovu prigodu da im se iskreno zahvalim na nesobičnoj pomoći.

<sup>1</sup> Sažete podatke o obitelji vidi: predmetnica Erdödy, u: Hrvatski biografski leksikon, sv. 4 (E-Gm), gl. ur. Trpimir Macan, Leksikografski zavod "Miroslav Krleža", Zagreb 1998, 54–73.

<sup>2</sup> HBL, sv. 4, str. 54.

<sup>3</sup> Usp. rodoslovno stablo obitelji, HBL, sv. 4, 55–56.

<sup>4</sup> Punim imenom Rudolf Karl-Maria Gobert Georg, rođen 28. siječnja 1846. u Beču, a umro 13. prosinca 1932. u Grazu. Usp. <http://genealogy.euweb.cz/hung/erdody3.html> (ulaz ostvaren 5. prosinca 2006.).

<sup>5</sup> HBL, sv. 4, 55; usp. i: J. P. Gotha, *Gothaisches Genealogisches Taschenbuch der Gräflichen Häuser*, 1870, 312–313.

<sup>6</sup> Roden 20. studenoga 1848, a umro 8. rujna 1922. Usp. <http://genealogy.euweb.cz/hung/erdody3.html> (ulaz ostvaren 5. prosinca 2006.).

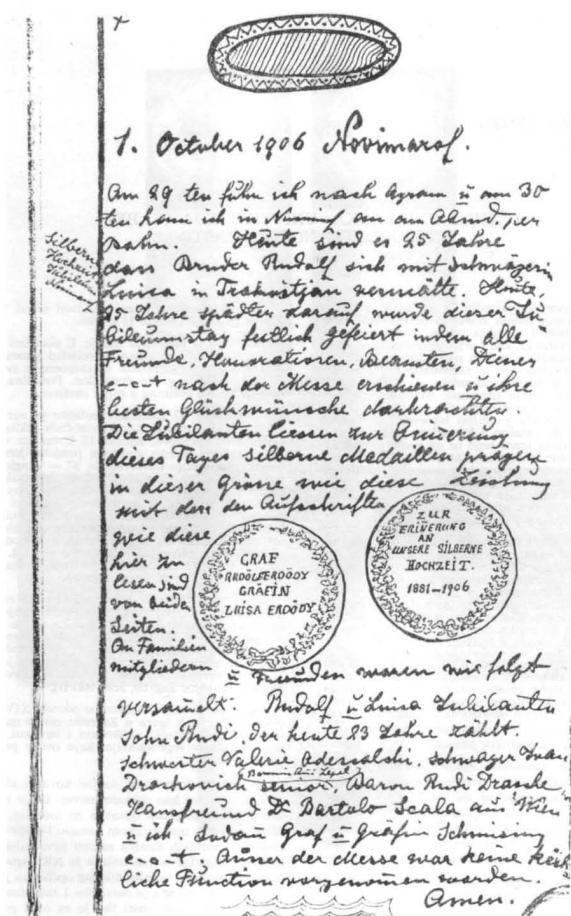
<sup>7</sup> Sestra Julija je rođena 11. rujna 1847. u Bratislavi gdje je i umrla 11. svibnja 1901. U Bratislavi se 3. svibnja 1871. udala za grofa Ivana IX Draškovića (\*19. XI. 1844 – +6. III. 1910.). Mlada sestra Valerija rođena je 17. rujna 1850. u Lednickim Rovnama, a umrla je 16. lipnja 1933. god. u Bratislavi. U Újmajoru se 25. listopada 1870. udala za princa Arthura Odescalchija de Szerém (\*Szolcsány, 21. VII. 1836 – +Körmöcbánya/ Kremnica, 9. I. 1925.), od kojeg se rastala 1875. god. Rudolf i Stjepan su imali i mlađeg brata Franju V koji se rodio 17. srpnja 1853, a umro je 1861. ili 1862. god. Usp. <http://genealogy.euweb.cz/hung/erdody3.html> (ulaz ostvaren 5. prosinca 2006.); Za obiteljske podatke usp. i: J. P. Gotha, *Gothaisches Genealogisches Taschenbuch der Gräflichen Häuser*, 1870, 312–313; 1886, 284; 1903, 248.

<sup>8</sup> Luisa Drasche von Wartinberg bila je kći jedinica zemljoposjednika i posjednika rudnika Heinricha (\*? –+A24. VII. 1880.) i Josephine rodene von Freudenthal (\*? –+1862.). Rodena je 13. I. 1853. u Beču, a umrla je 16. I. 1924. u mjestušcu Obermais kod Merana (južni Tirol). Prije udaje za Rudolfa I Erdödyja, Luisa se u Inzersdorfu 16. kolovoza 1870. udala za grofa Arthura Schlippenbacha (Berlin, \*9. X. 1837 – Kairo, +31. III. 1881.), posjednika Maruševca nedaleko Varaždina. Iz tog braka Luisa je imala sina i kćer čija nam je sudbina trenutno ostala nepoznata, odnosno nisam uspio utvrditi vrijeme i mjesto njihove smrti. Sin Heinrich Karl Kristof rođen je 9. X. 1871. u Grazu, a 30. X. 1872. rođena je Elsa/Elizabeta, koja se 1. svibnja 1889. u Požunu (Bratislavi) udala za Johanna Palfyja von Erdöd. Usp.: J. P. Gotha, *Gothaisches Genealogisches Taschenbuch der Gräflichen Häuser*, 1886, 877; 1903, 704; 1904, 757.

<sup>9</sup> Usp. katalošku jedinicu br. 1 i slikovne prikaze aversa i reversa medalje u prilogu rada.

<sup>10</sup> Usp. Obol, Glasilo Hrvatskog numizmatičkog društva 40, Zagreb, lipanj 1988, 18–19, prijepis se nalazi u prilogu rada.

<sup>11</sup> Isto, 19.



<sup>12</sup> HBL, sv. 5 (Gn–H), 511–512; J. P. Gotha, *Gothaisches Genealogisches Taschenbuch der Freiherrlichen Häuser*, 1901, 290; 1909, 291.

<sup>13</sup> Isto.

<sup>14</sup> Numizmatički radovi Nikole Papadopolija Aldobrandinija koji su dostupni u knjižnici Arheološkog muzeja u Zagrebu nalaze se u popisu literature.

<sup>15</sup> <http://209.85.135.104/search?q=cache:oCwM9t0QK0oJ:www.sardimpex.com/aldobrandini/> (ulaz ostvaren 5. prosinca 2006.).

<sup>16</sup> Egidio Boninsegna rođen je 22. kolovoza 1869. u Milanu gdje je i umro 28. srpnja 1958. godine. Često je surađivao s graverom Angelom Cappucciom. Školovao se i usavršavao u Napulju, Firenzi, Palermu, Taormini, Siracusi, Messini, Parisu, Bruggesu, Bruxellesu i Rimu. Potpuna biografija dostupna na <http://digilander.libero.it/pbonin/pages> (ulaz ostvaren 5. prosinca 2006.).

<sup>17</sup> Usp. katalošku jedinicu br. 2 i slikovne prikaze aversa i reversa medalje u prilogu rada.

<sup>18</sup> J. P. Gotha, *Gothaisches Genealogisches Taschenbuch der Freiherrlichen Häuser*, 1877, 462; 1908, 412; 1912, 423–424; 1918, 445; 1925, 310; Matica umrlih župe Strassgang, 1915, 259.

<sup>19</sup> J. Engelhart, *Ein Wiener Maler erzählt, Mein Leben und meine Modelle*, Wilhelm Andermann Verlag, Wien 1943, 151.

<sup>20</sup> Usp. katalošku jedinicu br. 3 i slikovne prikaze aversa i reversa medalje u prilogu rada.

<sup>21</sup> Dnevnik se čuva u Hrvatskom državnom arhivu u Zagrebu, a izvadak je načinjen prema: I. Dolenc, *Iz lovačkog dnevnika, Obol, Glasilo Hrvatskog numizmatičkog društva*, god. 26, br. 40, Zagreb, lipanj 1988, str. 18, odnosno dijelom ispravljen prema reprodukciji izvornika na str. 19.

## KATALOG Tri medalje srebrnog pira



Srebrni pir grofa Rudolfa i grofice Luise Erdödy, rodene Drasche von Wartinberg, 1. X. 1906. (Kunsthistorisches Museum, Wien) / Silberne Hochzeit von Rudolf Graf Erdödy und Luisa Gräfin Erdödy, geborener Drasche von Wartinberg, 1. X. 1906. (Kunsthistorisches Museum, Wien)

1. Srebrni pir grofa Rudolfa I i grofice Lujze Erdödy, rod. Drasche von Wartinberg, Novi Marof, 1. listopada 1906. (brak sklopljen 1. listopada 1881. u dvoru Trakošćan).

Hrvatska, Novi Marof

Erdödy, Rudolf Karl-Maria Gobert Georg

(\*Wien, 28. I. 1846, †Graz, 13. 12. 1932.)

Erdödy, Lujza (Luisa) rod. Drasche von Wartinberg

(\*Wien, 13. I. 1853, †Obermais bei Meran, 16. I. 1924.)

1906.

Bronca, posrebrena, Wien, Av.: – JAUNER

Jauner, Heinrich (\*Wien, 15. V. 1833, †11. III. 1912.).

Srebrni pir Rudolfa I i Lujze Erdödy (Novi Marof, 1. listopada 1906.).

Av.: GRAF/RUDOLF ERDÖDY/GRÄFIN/LUISA ERDÖDY u 4 retka; u vijencu lovora i ruža. Sign. dolje d. Linearni okvir. Rv.: ZUR/ERINNERUNG/AN/UNSERE SILBERNE/HOCHZEIT/1881–1906 u 6 redaka; u bršljanovom vijencu. Linearni okvir.

Dim.: ø 55 mm. Pol. Kal.: 12.

Vrlo lijepo sačuvan. Wien 42.406/1914B.



Srebrni pir grofa Nikole i grofice Helene Aldobrandini Papadopoli, rodene Hellenbach de Pacsolay, 28. VII. 1905. (Arheološki muzej u Zagrebu) / Silberne Hochzeit des Grafen Nicoló und der Gräfin Elena Aldobrandini Papadopoli, geborener Hellenbach de Pacsolay, 28. VII. 1905. (Archäologisches Museum, Zagreb)

2. Srebrni pir grofa Nikole i grofice Helene Aldobrandini Papadopoli, rođ. Hellenbach de Pacsolay, Venecija, 28. srpnja 1905. (brak sklopljen 28. srpnja 1880. u Mariji Bistrici).

Italija, Venezia

Papadopoli Aldobrandini, Nicolo

(\*Venezia, 23. V. 1841, †Roma, 19. III. 1922.), conte, nobile

Papadopoli Aldobrandini, Elena rođ. Hellenbach de Pacsolay

(\*Sv. Helena, 27. VI. 1862, †Venezia, 22.IV.1939.)

1905.

Medalja, bronca, Milano (Johnson), Av.: S. Johnson/ BE.MOD.CA.INC

Boninsegna, Egidio (\*Milano, 22. VIII. 1868, †28. VII. 1958.).

Cappuccio, Angelo (\*?, †?), graver.

Srebrni pir Nikole i Helene Papadopoli (28. srpnja 1905.).

Av.: NICOLO' ED ELENA PAPADOPOLI ALDOBRANDINI. Pop.: usporedna poprsja Nikole i Elene Papadopoli Aldobrandini nad. sign. dolje lijevo. Rv.: XXVIII LVGLIO/MDCCCLXXX – MCMV na traci l. i d. u polju. Tip: po tri para grbova pod krunama na rodoslovnom stablu hrasta. Biserni okvir.

Dim.: ø 44 mm. Težina: 41,82 g. Pol. Kal.: 12.

Porijeklo: Grofica Elena Papadopoli, rođ. Hellenbach, Mleci (1908.).

Odlično sačuvan. 538:ZAG E32244.



Srebrni pir baruna Josipa i barunice Eme Kulmer, rodene Franck Jambortzky, 16. VI. 1898. (Arheološki muzej u Zagrebu)

Silberne Hochzeit des Freiherrn Josef und der Freifrau Emma Kulmer, geborener Franck Jambortzky, 16. VI. 1898. (Archäologisches Museum, Zagreb)

3. Srebrni pir baruna Josipa i barunice Eme Kulmer, rođ. Franck Jambortzky, Graz, 16. lipnja 1898. (brak sklopljen 16. lipnja 1873.)

Austrija, Graz

Kulmer, Josef Viktor Friedrich August

(\*Leutscha, 1. VIII. 1839, †Graz, 27. XI. 1915.), Frh.

Kulmer, Emma (\*Paris, 4. I. 1849, †?) Frfrau

1898.

Medalja, srebro, Wien, Av.: LACHER, Rv.: JAUNER

Lacher, C. (Av.)

Jauner, Heinrich (\*Wien, 15. V. 1833, †11. III. 1912.) (Rv.).

Srebrni pir Josipa i Eme Kulmer (16. lipnja 1898.).

Av.: \*JOSEF U.EMMA FREIHERRR U.FREIFRAU V.KULMER ZUM ROSENPICHL U.HOHENSTEIN. Pop.: usporedne glave Josefa, sa carskom bradom, i Emme nad. sig. dolje. Rv.: ZUR/ERINNERUNG/AN DIE/SILBERNE HOCHZEIT/GRAZ 16. JUNI/18-98 u 6 redaka; u lovorovom vijencu; dolje grb obitelji baruna Kulmer. Sign. dolje d. Linearni okvir.

Dim.: ø 57 mm. Težina: 89,40 g. Pol. Kal.: 12.

Porijeklo: Barun Josef Kulmer, Graz (1907.). Odlično sačuvan.

Autor reversa Heinrich Jauner. 538:ZAG E32156.

## LITERATURA

- Bojničić* 1899. – *Ivan von Bojničić*, Der Adel von Kroatien und Slavonien, Nürnberg 1899.
- Dolenec* 1988. – *Dolenec, Irislav*, Iz lovačkog dnevnika, Obol, Glasilo Hrvatskog numizmatičkog društva 40, Zagreb, lipanj 1988, 18–19.
- Engelhart* 1943. – *Engelhart, Josef*, Ein Wiener Maler erzählt, Mein Leben und meine Modelle, Wilhelm Andermann Verlag, Wien 1943.
- Gotha G.* – *Gotha, Justus Perthes*, Gothaisches Genealogisches Taschenbuch der Gräflichen Häuser, 1870, 312–313; 1886, 284, 877; 1901, 290; 1903, 248, 704; 1904, 757; 1909, 291.
- Gotha F.* – *Gotha, Justus Perthes*, Gothaisches Genealogisches Taschenbuch der Freiherrlichen Häuser, 1877, 462; 1908, 412; 1912, 423–424; 1918, 445; 1925, 310.
- HBL* – Hrvatski biografski leksikon, gl. ur. Trpimir MACAN, Leksikografski zavod "Miroslav Krleža", Zagreb 1988, sv. 4, 54–73; sv. 5, 511–512.
- Kulmer* 1901. – *Kulmer, Josef*. Geschichte der Familie Kulmer von Rosenbichl und Hohenstein. Größtentheils nach Urkunden verfasst von..., Graz 1901.
- Papadopoli* 1871. – *Papadopoli, Nicolò*, Di alcune monete Veneziane per Candia, Archivio Veneto 2/1871, sv. 2, 1–12.
- Papadopoli* 1873. – *Papadopoli, Nicolò*, Monete inedite delle zecche minori dei Gonzaga esistenti nella raccolta Papadopoli, Periodico di Numismatica e Sfragistica, 5/1873; sv. 6, 1–14+T, 11–12.
- Papadopoli* 1882. – *Papadopoli, Nicolò*. Sulle origini della Veneta zecca e sulle antiche relazioni dei Veneziani col' imperatori considerate dietro l'esame delle primitive monete. Atti del Reale Istituto Veneto di Scienze, lettere ed arti, 5/1882, sv. 8, 1–53+T, 1–3.
- Papadopoli* 1885. – *Papadopoli, Nicolò*. Sul valore della moneta Veneziana, Atti del Reale Istituto Veneto di Scienze, lettere ed arti, 6/1885, sv. 3, 1–39.
- Papadopoli* 1887. – *Papadopoli, Nicolò*. Del piccolo e del bianco antichissime monete Veneziane, Atti del Reale Istituto Veneto di Scienze, lettere ed arti, 6/1887, sv. 5, 1–12.
- Papadopoli* 1887. – *Papadopoli, Nicolò*, Sigillo del doge Giovanni Gradenigo (1355–1356), Archivio Veneto, 1887, 33 (2), 1–11.
- Papadopoli* 1888. – *Papadopoli, Nicolò*, Alcune notizie sugli intagliatori della zecca di Venezia, RIN, 1/1888, sv. 3, 1–11.
- Papadopoli* 1893. – *Papadopoli, Nicolò*, Le Monete di Venezia descritte ed illustrate, I. Venezia 1893.
- Papadopoli* 1904. – *Papadopoli, Nicolò*, Monete trovate nelle rovine del campanile di S. Marco, Bullettino di numismatica, 1904, 1–8.
- Papadopoli* 1904. – *Papadopoli, Nicolò*, La tariffa Veneta del 1543, RIN, 17/1904, sv. 3, 1–8.
- Papadopoli* 1906. – *Papadopoli, Nicolò*, Le Monete anonime di Venezia dal 1472 al 1605. Milano 1906.
- Papadopoli* 1907. – *Papadopoli, Nicolò*, Le Monete di Venezia descritte ed illustrate, II. Da Nicolò Tron a Marino Grimani 1472–1605, Venezia 1907.
- Papadopoli* 1915. – *Papadopoli, Nicolò*, Leonardo Donà doge di Venezia e le sue monete (1606–1612), RIN, 28/1915, sv. 1–2, 1–52.
- Papadopoli* 1916. – *Papadopoli, Nicolò*, Il ducato d'oro di Deodato di Gozon. Gran Maestro dell' Ordine di San Giovanni di Gerusalemme a Rodi (1346–1353), Atti del Reale Istituto Veneto di Scienze, lettere ed arti, 1915/1916, 75 (2), 633–636.
- Papadopoli* 1919. – *Papadopoli, Nicolò*, Le Monete di Venezia descritte ed illustrate, III (+tavole) de Leonardo Donà a Lodovico Manin 1606–1797, Milano 1919.

## Zusammenfassung

Mario Kevo

*Drei wenig bekannte Medaillen auf Silberne Hochzeiten von der Wende des 19. auf das 20. Jahrhundert*

Im Aufsatz ist die Rede von den wenig bekannten, anlässlich der drei silbernen Hochzeiten Mitglied einiger bekannter kroatischer adeliger Familien geprägten Medaillen. Das sind die folgenden Medaillen: die silberne Medaille auf die silberne Hochzeit des Barons Josef Kulmer von Rosenpichl und Hohenstein und Emma geborener von Franck Jambortzky (Graz, 1898.), die Bronzemedaille auf die silberne Hochzeit des bekannten Numismatikers Graf Nicolò Papadopoli Aldobrandini und Helene geborener Baronesse Hellenbach de Pacsolay (Venedig, 1905.), sowie die silberne (auch bronzenen versilberte) Medaille auf die silberne Hochzeit des Grafen Rudolf I. Erdödy de Monyorókerék et Monoszló und Luisa geborener Drasche von Wartinberg (Novi Marof-Graz, 1906.). Zwei von den Medaillen (Kulmer, Erdödy) wurden von zwei österreichischen Meister geprägt (Christoph Lacher und Heinrich Jauner), während die Papadopoli Aldobrandini Medaille, ein Werk von Egidio Boninsegna (Medailleur) und Angelo Cappuccio (Graveur), in Mailand bei Samuele Johnson geprägt worden sind.